

Planterra Oy
Espoo, Rastasniityntie 50

Luontolausunto

6.9.2024

Luontotieto Keiron Oy

Hanke: Espoo Rastasniityntie 50, luontolausunto vuonna 2024

Toimeksiantaja: Planterra Oy, Markku Kemppainen

Valmistumispäivä 6.9.2024

Teksti ja kuvat © Luontotieto Keiron Oy 2024

Tekijät: Susanna Pimenoff

Pohjakartat © Espoon kaupunki 2024

Kansikuva: Rastasniityntie 50 eteläreunassa on korkeakasvuista niittyä.

Sisällys

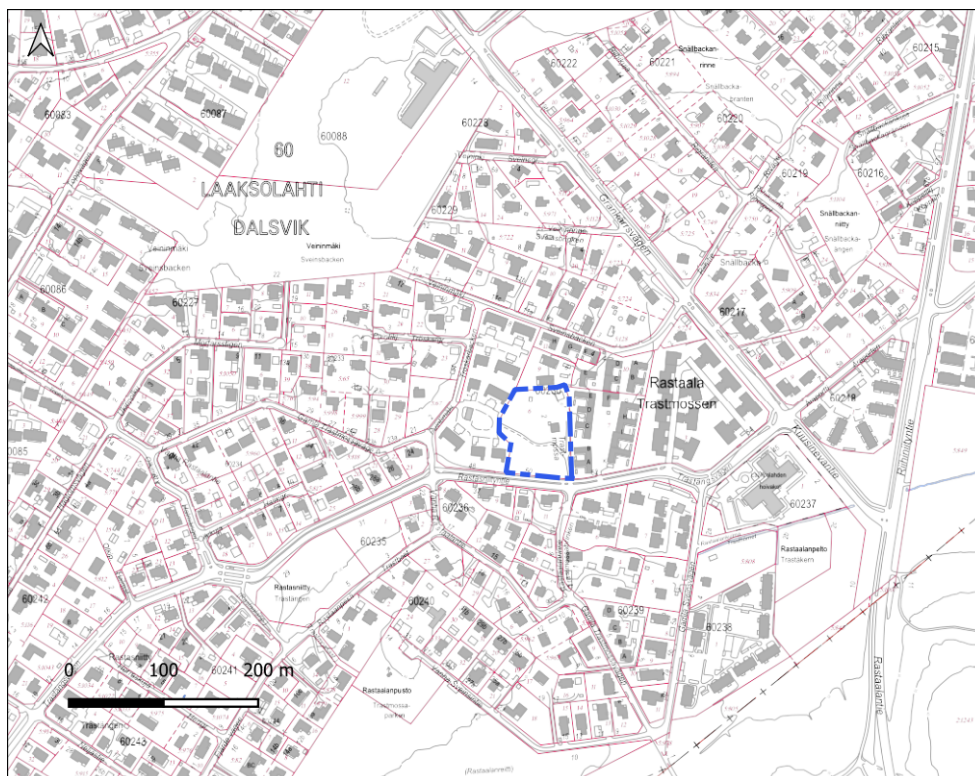
1	Johdanto.....	1
2	Kohteiden arvottamisen perusteet.....	2
3	Selvitysalueen yleiskuvaus.....	2
4	Johtopäätökset ja suositukset.....	5
5	Lähteet.....	6

1 Johdanto

Tämän luontolausunnon tavoitteena on arvioida luontoselvityksen tarvetta Espoon Laaksolahden Rastaalessa Rastasniityntie 50:n kiinteistöllä. Tässä selvityksessä on arvioitu elinympäristöjen arvoja ulkoisten rakennepiirteiden perusteella. Työ liittyy kiinteistön kehittämisen suunnitteluun.

Selvitysalue sijaitsee Laaksolahdessa Vanhan Turuntien pohjoispuolella Veininmäellä. Sen pinta-ala on noin 0,62 hehtaaria.

Toimeksiantajan yhteyshenkilönä on toiminut kiinteistön kehittäjä Markku Kemppainen. Luontolausunnon maastotyön ja raportin on laatinut biologi, FM Susanna Pimehoff Luontotieto Keiron Oy:stä. Kiinteistöllä käytiin 16.11.2023. Raportin kuvat ovat hänen ottamat.

Kuva 1 Selvitysalueen sijainti esitetään sinisellä katkoviivalla.

2 Kohteiden arvottamisen perusteet

Ensisijaisesti arvotuksessa huomioidaan voimassa oleva lainsäädäntö ja sen asettamat vaatimukset elinympäristöjen rajauksille. Huomioitavia lakeja ovat luonnonsuojelulaki (64 §, 77-78 §), vesilaki (2. luku 11 §) ja metsälaki (10 §). Lisäksi arvotuksessa huomioidaan kaikista kartoitetuista tai tiedossa olevista lajiryhmistä tehdyt havainnot ja tulkinnat.

Kohteen edustavuus ja luonnontilaisuus vaikuttavat arvotukseen molempiin suuntiin. Edustavuus määritellään tapauskohtaisesti, sillä se ei ole sama erilaisten lajiesiintymien tai elinympäristöjen osalta. Ekologiset yhteydet vaikuttavat arvotukseen, lisäten arvoa, jos kohteella on tärkeä ekologinen yhteys tai se muodostaa ekologisen verkoston ydinalueen.

Kohteiden edustavuutta ja luontoarvoa arvioitaessa käytetään seuraavaa kirjallisuutta:

- Espoon kaupungin LUMO-luokitus 01/2023
- Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle, ns. LAKU – kriteerit (Uudenmaan liitto, 2012)
- luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt
- Suomen uhanalaiset luontotyypit LuTu
- lajien uhanalaisluokittelu
- Suomen lepakotitieteellisen yhdistyksen mukainen lepakkoalueiden arvotus v. 2023
- Ekologinen verkosto ja yhteydet
- Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi

3 Selvitysalueen yleiskuvaus

Pienellä selvitysalueella sijaitsee vanha asuinrakennus ja siihen liittyvä väljäpuustoinen aidattu pihapiiri sekä aidan ulkopuolella hoitamaton avoala. Tässä lausunnossa käsitellään vain avoalaa, ei pihapiiriä. Avoala viettää etelään ja länteen.

Selvitysalue näyttää olleen joitakin vuosikymmeniä sitten peltomaata, kalliokumppareen ympärillä niittyä ja pihapiirin reunaa. Luonnonympäristö on tällä hetkellä rakenteeltaan puoliavointa, lähinnä umpeen kasvavaa heinäniittyä yksittäispuilla. Keskellä selvitysalueetta on kalliopaljastumia ja niiden yhteydessä vanha kivijalka. Kivijalka kuuluu jo 1950-luvulla suunniteltuun uima-altaaseen, jonka oletetun rakennuspaikan ympärille on kasattu maavalleja. Puusto keskittyy kivijalan läheisyyteen.

Puulajistossa on yksi kaksihaarainen kuusi, muutama koivu, useita keskikokoisia raitoja ja nuoria metsävaahteroita sekä kolme vanhaa omenapuuta. Pensastossa havaittiin pitkä rivi kurturuusua piha-aidan vierellä, useita tertsuseljoja eri puolilla

avomaata, suuri lumimarjapensaikko kivijalan luoteispuolella ja syreenikasvusto koillisreunalla.

Niittymäisen alan aluskasvillisuus on heinävaltaista, jossa ruohot ilmentävät rehevyyttä ja hoitamattomuutta. Lajeista voidaan mainita vuohenputki, karhunputki, pelto-ohdake ja pujo. Vieraslajeista komealupiinia ja kanadanpiiskua on laajalti.

Kalliopaljastumat ovat sammaleiden peitossa, mutta seassa on myös ketokasveja kuten hopeahanhikki-ryhmää. Lisäksi havaittiin peltotaskuruoho ja mataraa. Kallion itäpuolella on pienialaisesti joutomaata ilmeisesti uima-altaan rakentamisaikaisesta työmaatiestä ja kaivuumasojen maakummusta. Tällä kasvaa pujoa ja muita ruderateille tyypillisiä lajeja.

Kiinteistön länsireunalla on kaistale yksipuolista heinäniittyä loivasti viettävässä rinneessä.

Kuva 2 Kuvasuunta koilliseen, jossa näkyy kiinteistön omakotitalo. Edustalla on korkeakasvuista heinäniittyä, oikealla vanha omenapuu ja vasemmalla allasrakennelman ympärille kasvaneet nuoret lehtipuut.

Kuva 3 Rastasniityntien eteläreunassa kasvaa heinän lisäksi suuri terttuselja ja kurtturuusua. Kuvasuunta lounaaseen, jossa näkyy Rastasniityntien muita asuinrakennuksia taustalla.

Kuva 4 Suuren uima-allasrakennelman ympärille on kasvanut nuorta lehtipuustoa. Altaan ja aidan välissä kasvaa laaja kurtturuusukasvusto.

4 Johtopäätökset ja suositukset

Selvitysalue muodostaa pienialaisen avoympäristön pientaloilla tiiviisti rakennettujen kiinteistöjen välissä. Aikaisempi pelto selvitysalueen länsiosassa on kasvillisuudeltaan yksipuolinen. Etelään viettävä rinne on entistä peltoa ja kasvillisuudeltaan rehevää niittyä. Etelärinteen yläosaan sijoittuva noin 70 vuotta sitten aloitettu uimaallasprojekti on luonut joutomaata ja kalliopaljastumia, joille on kehittynyt lajiköyhää kallioketoa.

Laaksolahden tiheän pientaloalueen takia selvitysalue on eristynyt muista luonnonympäristöistä. Selvitysalueen ympärillä on ollut laajoja ja täysin puuttomia peltoja, joille sittemmin on rakentunut asuintaloja vailla pihapuita, vain vanhoilla asuintonteilla kasvaa puita. Näin ollen puustoiset ekologiset yhteydet selvitysalueelle ovat heikot. Selvitysalueen harvat puut eivät muodosta liito-oravalle soveltuvaa metsää eikä liito-orava pääse alueelle. Tiivis pientaloasutus heikentää myös ekologisia yhteyksiä avomaalajistolle, koska pihat ovat pieniä ja nurmivaltaisia.

Elinympäristön soveltuvuus luonnonsuojelulain 78 § nojalla suojelluille lajeille on heikko. Selvitysalueen rakennetussa pihapiirissä on useita ulkorakennuksia ja vanha omakotitalo. Talojen kattotiilet tai ullakkorakenteet saattavat soveltua pohjanlepakoiden kesäaikaisiksi päiväpiiloiksi. Pohjanlepakot voivat ylittää aukeita, mutta ne suosivat silti puustoisia yhteyksiä. Tästä syystä on hyvin epävarmaa lähtevätkö edes kaupunkiympäristössä jotenkuten pärjäävät pohjanlepakot ekologisessa verkostossa näin eristyneeseen paikkaan. Asuinalueen ravintotilanne saattaa olla lepakoille myös turhan heikko, koska hyönteistuotantoa on sala-ojitetulla alueella vähän.

Tehtyjen havaintojen perusteella lausunnon johtopäätös on, **ettei tarkempaa luontoselvitystä ole tarpeellista tehdä**. Vähäistä lajipotentiaalia on vain pohjanlepakoille nykyisten rakennusten ullakoilla tai kattorakenteissa. Mikäli näitä on tarkoitus purkaa tai remontoida, on suositeltavaa teettää lepakoiden sisätilatarkastus tai tehdä kattorakenteisiin kohdistuvat muutokset talvisaikaan (1.11-31.3).

Haitallisia vieraslajeja on selvitysalueella runsaasti. Näitä ovat ainakin kurturuusu, komealupiini ja kanadanpiisku. Vieraslajiasetuksen mukaisesti haitallisia vieraslajeja on torjuttava ja niiden leviäminen on estettävä. Maanrakennustyön yhteydessä vieraslajit leviävät kaikista tehokkaimmin, kun maata siirretään muualle ja työkoneet levittävät siemeniä ja juuria muille työmaille. Tästä syystä on suositeltavaa tehdä vieraslajien torjuntasuunnitelma ennen rakennustöiden aloitusta. Vieraslajeista saastuneet maat tulee käsitellä asianmukaisesti.

5 Lähteet

Hyvärinen E., Juslén A., Kemppainen E., Uddström A. & Liukko U-M. [toim.] 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. – Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus. s. 704.

Kontula T. & Raunio A. [toim.] 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja - Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. – Suomen ympäristö 5/2018. s. 925.

Mäkelä K. & Salo P. 2024: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. – Suomen ympäristökeskus SYKE. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s. ISSN 1796-1726 (verkkoj.).

Nieminen M. & Ahola A. [toim.] 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017. ss. 1-278. ISBN 978-952-11-4638-1.

Salminen J. & Aalto S. 2012: Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle (LAKU). – Uudenmaan liiton julkaisuja E 119. 54 s. ISBN 978-952-448-342-1.

SLTY 2023: Lepakkokartoitusohje 2023. Suomen lepakotieteellinen yhdistys ry:n suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille. [URL: https://lepakko.fi/lepakot/Aineistot/SLTY_lepakkokartoitusohjeet_2023.pdf]

Väre S. & Krisp J. 2005: Ekologinen verkosto ja kaupunkien maankäytön suunnittelu. – Suomen ympäristö 780. Ympäristöministeriö.